

Око вовка (скорочено)

Даніель Пеннак

Даніель Пеннак

Око вовка

*Стислий переказ по розділах та главах, автор переказу: Світлана
Перець.*

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ ЯК ВОНИ ЗУСТРІЛИСЬ

1

Хлопчик укляк перед кліткою вовка. Вовк роздратовано ходить туди-сюди. Він не боїться, хлопчик його лише інтригує, адже дивиться на нього вже добрі дві години. Інші діти бігають, стрибають, галасують, а потім йдуть до горил, до лева. А цей хлопчик стоїть і мовчить. Лише водить очима. Вовк бачить хлопчика через раз, бо має одне око. Друге втратив у сутичці з людьми, десять років тому, коли його полонили. У вольєрі вовк один, бо вовчиці не стало минулого тижня.

2

Наступного ранку вовк прокинувся і знову побачив хлопчика по той бік загорожі, на тому ж таки місці. "Не міг же він простояти тут всеньку ніч!" — подумав вовк і почав ходити колами. Вовк кружляв цілу годину, а за ним спостерігав хлопчик. Сріблясте хутро вовка черкає по сітці. На бляшанці, що висить на сітці, написано: "Аляський вовк". Там намальовано карту Крайньої Півночі з ділянкою, зафарбованою червоним, щоб було зрозуміло, де він водиться. Вовк ходить і думає про хлопчика, хоч дав собі слово більше не думати про людей. І десять років його дотримував: не думав про людей, не дививсь на них. Так само, як і про дітей, які блазнюють перед його кліткою, ні про робітника, який здалеку кидає йому м'ясо, ні про художників, які приходять його малювати в неділю. "Найкращий з людей не вартий, щоб про нього думати!" — казала колись його мати, Чорна Заграва. До минулого тижня вовк іноді уривав своє кружляння. Вони з вовчицею сідали перед відвідувачами і дивилися крізь людей. І ось вовчиця померла. Вона була сіра з білим, як снігова куріпочка. Відтоді вовк більше не зупинявся. Кружляє зранку до вечора, і кинуте йому м'ясо мерзне долі. А за огорожею, стрункий, як літера "i", дивиться на нього хлопчик.

3

На третій день хлопчик знов прийшов. І наступного дня. І в інші дні. І вовку знову доводиться думати про нього: хто він, чого приходить, чи має друзів. Одного дня зоосад мав бути зачинений. Це санітарний день, але хлопчик прийшов. Вовк відчув втому, ніби

погляд хлоп'яти важить цілу тонну. Зненацька вовк зупинився і сів просто перед хлопцем. І теж втупив в нього свій погляд. І дивиться не крізь хлопця, а в очі. "Хочеш мене розглядати? Гаразд! Я теж тебе розглядатиму! Побачимо, хто кого..." — думає вовк. Але щось не дає спокою вовкові: у нього одне око, а у хлопчика два. Отож вовк не знає, в яке око хлопчика втупити свій погляд. Він розгубився. Погляд його розгублений. Невдовзі з рубця на незрячому оці стікає сльоза. То не сум, а безпорадність і гнів.

Тоді хлопчик робить щось дивне. Це заспокоює вовка і вселяє в нього довіру. Хлопчик заплющує одне око. І тепер вони дивляться око в око серед безлюдного й принишклого зоосаду, маючи вдосталь часу вивчити одне одного.

Стислий переказ по розділах та главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

ОКО ВОВКА

1

Око у вовка жовте, кругле, з чорною зіницею по центру. Він ніколи не змигує. І хлопчик ніби дивиться на свічку, яка горить в темряві, він бачить лише око. І те око більшає, круглішає, стає мов рудий місяць у чистому небі, і зіниця всередині його усе темнішає. "Хотів мене роздивитися? Роздивляйся!" — ніби каже зіниця. І спалахує зловісним вогнем. "Справжня чорна заграва!" — думає хлопчик. І він каже: "Згода, Чорна Заграва, я дивлюся на тебе і не боюся".

Хлопчик не відводить погляду. І коли чорне вже заповонило все, і ще більше почорніло, хлопчик побачив те, чого ще ніхто до нього не бачив: зіниця жива! То чорна вовчиця, яка лежить серед вовченят і гарчить на хлопчика. Вона не рухається, тільки шкірить сліпучі ікла. Але хлопчик не боїться і не відступає. Час минає. Напруження Чорної Заграви спадає. І вона цідить крізь ікла: "Гаразд, якщо хочеш, дивись, скільки влізе, тільки не турбуй мене, поки я навчатиму малих". І більше не переймаючись хлопчиком, вона оглядає сімох пухнатих вовченят, які лежать коло неї. П'ятеро вовченят руді, як райдужна оболонка. А шостий біло-блакитний, білий вовк. А сьома руденька вовчичка схожа на золоту блискавку. Братики називають її Блискіткою. А довкола сніги, біла безмовність Аляски, на Крайній Півночі Канади. І серед тієї білої тиші урочисто звучить голос Чорної Заграви: "Дітки, сьогодні я вам розповім про Людину!"

2

Вовченята не хочуть слухати про Людину, а Блискітка хоче. Тільки Блакитний Вовк мовчить. Він неговіркий, стриманий. Навіть трохи сумовитий. Брати його недолюбують. Але коли зрідка він озивається, його слухають всі. Він розумний, як старий вовк, посмугований рубцями.

П'ятеро руденьких почали вовтузитися: повний безлад. А Блискітка їх заохочує

своїм пронизливим писком, підстрибуючи на місці, як оскаженіле жабеня. А навколо них сніг летить срібними скалками. Чорна Заграва не боронить бавитися. Тільки Блакитний Вовк ніколи не бавиться.

Блакитний Вовк сидить непорушний, як скеля, передні лапи напружені, вуха нашорошені. Тиша, але він чує, як виє Сірий Родич. Він натякає, що наближається Людина. Чорна Заграва каже дітям готуватися тікати.

3

Вони влаштувалися в тихій долині, оточеній пагорбами, де, як думав Сірий Родич, їх ніхто не знайде. Там вони прожили тиждень, чи два, а тоді знов довелося тікати. Люди не відставали. Вже два місяці вовчицю з вовченятами переслідували ловці. Вони вже вбили їхнього батька, Великого Вовка. Він їм дався непросто. Була жорстока сутичка. Але вони взяли гору.

Вони тікали. Йшли вервечкою. Попереду Чорна Заграва, за нею Блакитний Вовк, за ним Блискітка, а тоді руденьчики. А позаду Сірий Родич замітає сліди хвостом. Ночували в лисячих норах. (Лиси охоче пускають до себе вовків. За сяку-таку поживу. Вони не надто люблять полювати, — надто ліниві). Чорна Заграва вночі розповідала дітям одну і ту ж історію про незграбного вовчика і його стареньку бабусю.

Жив-був такий вайлуватий вовчик, що ні разу нічого не вполював. На щастя, у нього була бабуся. Така стара, що теж не могла нічого вполювати. Усім було її шкода. Її лишали в норі, коли йшли на полювання. Вона там трохи прибирала, потім дуже повільно давала лад і собі. Адже у Бабусі було чудове сріблясте хутро. У жодного вовка не було такого чудового хутра. Вона чекала, поки повернеться Вайло. Він мав годувати Бабусю. Щойно вполює першого карібу, найкращий шматок їй! "Поки до нори раніше за Вайла не прийшла Людина", — пошепки страхала Чорна Заграва. Людина вбила Стару, з її хутра зробила кожуха, з її вух зробила шапку, а з писка зробила маску. Братики засинали, а Блакитний Вовк питав маму: "Чорна Заграво, це правда?" "Принаймні, правдивіше за протилежне", — відповідала вона.

4

Отак змінювалися пори року, вовченята підросли і стали молодими вовками, справжніми ловцями, а Людину ще не бачили. У всякому разі, зблизька. Тільки чули. Чорна Заграва розповідала дітям неймовірні історії про те, що люди їдять усе; що мають дві шкури: одну свою, а другу – з вовків. "А чого нас переслідує одна і та ж зграя?" — питали вовченята. Сірий Родич відповів: "Тому що шукають вовчичку з золотистим хутром..." Він не договорив, бо Чорна Заграва обпекла його поглядом. Надто пізно, бо усі руденькі дивилися на Блискітку. Вона була справді золота вовчиця з чорним писком. Чорна Заграва боялася за свою дочку.

5

Блакитний Вовк не знав, що і думати про сестричку. Звісно, то була дуже гарна вовчичка. Найкраща від усіх! І бачила краще за Чорну Заграву. І чула краще за Сірого Родича! І нюх кращий, ніж у Блакитного Вовка. Блискітка своїм нюхом знаходила для родини їжу. А коли починалась міграція карібу, і олені заповняли всю долину, — вовки

піднімалися на найвищий пагорб, і Блискітка казала: "Шостий праворуч від великої скелі: хворий. (Вовки їдять лише хворих карібу. Так заведено). Вона вміла ловити навіть полярних зайців. Таке ніколи не вдавалося жодному вовку.

Але разом з тим вона не вміла найпростішого. Наприклад: загання старого карібу, який вже й зовсім вичахся, коли це її увагу відволікає зграя полярних куріпок. Вона задивляється на них, перечіпляється лапами, падає на землю і вже качається по ній, регочучи, як зовсім мале вовченя. Блискітка часто повторювала, що їй тут нудно.

6

Отож, занудившись, Блискітка вирішила пошукати нових розваг. Захотіла побачити людей. Трапилося те вночі. Ловці все ще йшли по їхньому сліду. Ті ж самі. Вони стали табором в улоговині, у трьох годинах від лігва вовків. Блискітка унюшила дим багаття і подалася подивитись.

Коли Блакитний Вовк прокинувся тієї ночі (від передчуття), її вже не було години. Він одразу здогадався. Але йому не вдалося її наздогнати. Коли він дістався табору ловців, Блискітка була у сітці. Брат хотів врятувати її. Треба було перескочити через багаття. І ось він летить в розпеченому повітрі. І тут все зчепилося в один клубок. Блакитний Вовк відкинув двох собак просто в багаття. Блискітка не хотіла тікати без брата. Та собак було надто багато. Тут Блискітка зробила несподіваний ривок і зникла. А Блакитного Вовка зловили.

7

Коли він очунав, то зміг розплющити лише одне око. Його не вбили. Його хутро надто постраждало в бійці, аби його можна було продати. А потім був зоосад. Вірніше, зоопарки. Їх було п'ять чи шість за останні десять років. Тісні клітки і товсті ґрати. І ти один-однісінький. Серед невідомих тварин, які теж замкнені в клітках...

Він був сам-самісінький. Поки до нього в клітку не посадили вовчицю. Спочатку Блакитний Вовк був не дуже вдоволений. Він звик до самотності. У неї було сіре хутро і майже білий писк. Кінчики лап у неї теж були білі. Вона була з його батьківщини. Вовчиця, виявилося, знала Блискітку, яка стала найбільшою вовчицею, а її хутро потьмяніло, відколи втратила брата.

Куріпка (так звалася вовчиця) розповіла одну історію. То було влітку. Довкола ставу, де було повно качок, зібралися три вовчі родини. Серед них родина Блискітки і родина Куріпки. Над ними з'явився вертоліт, почалися постріли. А в траві зачайлася Блискітка, зовсім непомітна, бо її хутро зливається з травою! І раптом вона як скочить! Ухопила за ногу пілота. Вертоліт злітає вище, якось дивно перекидається і плює на середину ставу! Гелікоптер бовтається посеред ставу, люди плавають серед качок (качки невдоволені!), а вовки сидять по берегах і регочуться... Тільки Блискітка не сміялася, ніколи цього не робила.

8

Після тієї розмови Блакитний Вовк погодився на товариство Куріпочки. То була весела вовчиця. Вони багато пригадували. Роки спливали. Минулого тижня Куріпки не стало.

Саме зараз Блакитний Вовк сидить у порожньому загоні. І дивиться на хлопчика.

* * *

Вони дивляться один одному просто у вічі. За зоосадам гуркоче місто. Хлопчик бачив, як багато разів сонце сідало у вовковому оці.

Коли вовк засинає, хлопчик навшпиньки йде, щоб його не розбудити.

* * *

Тепер вовк пригадує все до найменших дрібниць: усі ті зоопарки, усіх звірів, яких зустрічав, так само ув'язнених і сумних, останній погляд Куріпочки, день, коли він вирішив не торкатись м'яса, яке йому кидали...

* * *

Аж до останнього свого спогаду. Коли на початку зими перед його загорожею вкляк цей хлопчик.

Від подиху хлопчика око вовка туманиться білою парою. І несхоже, щоб хлопчик з вовчого ока збирався піти.

Тепер хлопчик не нервує вовка. Тихо падає сніг на вовка і хлопчика. Останній сніг цієї зими. "А хто ти? Скажи, хто! Хто ти? Як тебе звуть?"

Стислий переказ по розділах та главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

ОКО ЛЮДИНИ

1

У хлопчика не вперше питають його ім'я. Спочатку інші діти питали його, новенького, як його звати. А у нього було дивне ім'я – Африка Біа.

* * *

Хлопчик знає, що ім'я нічого не значить без історії. Тепер вовк мандрує у хлопчиковім оці. Аж поки серед темряви не наздоганяє його голосок: "Тут, Блакитний Вовче, починаються мої перші спогади!"

2

Глупа африканська ніч. Галас, панічні зойки, гупання ніг, короткі спалахи зусібіч, а тоді грім, як тієї ночі, коли зловили Блакитного Вовка! Потім спалахнула пожежа. Війна чи щось таке. Біжить і кричить якась жінка. Вона тримає щось на руках і кличе чоловіка, який веде верблюда. Жінка просить чоловіка врятувати маленького хлопчика, якого вона тримає, і в якого більше немає матері. Чоловік не хоче брати хлопчика, але жінка обіцяє віддати йому всі гроші, які має.

3

Купець Тоа, який взяв хлопчика, бреде пустелею, зігнутий вдвоє. Він веде верблюда за вуздечку і цідить крізь зуби: "Ат, Африка! Клята Африка!" Верблюд його не слухає. Він ніби спить на ходу. Це й не верблюд, а дромадер. З одним горбом. На горбі багато речей, а на самому вершечку усього того, закутаний в бедуїнську чорну бурку,

приткнувся хлопчик. І дивиться в далечінь.

Після жахливої ночі минуло багато років. І не раз купець Тоа намагався покинути хлопчика. Але верблюду відмовлявся йти, коли купець не хотів брати з собою хлопчика. Бо дромадер більш нікому не дозволяв їхати на своєму горбі. Хлопчик ніжно називав верблюда "Казанком".

Сходить сонце. Купець Тоа лається, плюється і кляне Африку. Дромадер і хлопчик посміхаються. Вони давно навчилися сміятися безгучно.

4

Отак почалося його життя. В усій Африці купець Тоа не знайшов би хлопчика, який швидше і спритніше навантажувал би й розвантажувал верблюда. Ніхто не зумів би краще розкласти крам перед наметами бедуїнів, ні так розуміти верблюдів, ні оповідати дивовижні історії вечорами біля багаття. Тоа був задоволений. В одну з ночей старий вождь туарегів (йому було не менше 150 років) оголосив: "Тоа, ми назвемо цього хлопця "Африка"!"

Поки Африка оповідав, Тоа сидів осторонь на бурці. Але наприкінці оповіді він вставав і обходив всіх з бляшанкою, куди кидали стерті мідяки чи потерті паперові гроші. Так купець продавав навіть розповіді хлопця. Тоа ладний був все продати. До речі, так воно й сталося. Якось уранці, в одному південному місті, де кінчаються піски.

Африка вже не боявся, що його кинуть. Він знав, що Казанок ніколи не рушить з міста без нього. Втім, Тоа повернувся сам, бо продав верблюда. Хлопчика він теж продав. Тепер він мав бути пастухом.

5

Після того, як Тоа пішов, Африка довго шукав Казанка. Марно. Він розпитував перехожих і купців, поки Козиний Король не розлютився: "Африко, ти тут не для того, щоб шукати дромадерів, а щоб пасти моїх кіз!"

Саме Козиному Королю продав Африку Тоа-купець. Козиний Король був чоловік незлий. Тільки своїх кіз він любив понад усе на світі. Він їв лише козиний сир, пив лише овече молоко і говорив, ніби мекав, від чого тремтіла його довга козлиня борідка. Жив він не в хаті, а в наметі, в пам'ять про часи, коли сам був козопасом, і не вилазив зі свого ліжка з чорної й закрученої вовни.

Козиний Король навчив хлопчика ремеслу пастуха. Два роки Африка пастушив у Козлиного Короля. Він був добрий пастух. Він зрозумів одну дуже просту річ: у кіз немає ворогів. Якщо час від часу лев або гепард ріжуть овець, то тільки тому, що голодні. Африка пояснив це Козлиному Королю: "Якщо не хочеш, щоб леви нападали на твоїх кіз, маєш сам їх підгодовувати". Відтоді Африка розкладав великі шматки м'яса, яке приносив з міста. І лев їв.

З Гепардом Африці довелося домовлятися довше. Якось смерком, коли Гепард обережно, по-пластунськи, підповзав до його отари, Африка заговорив до нього і запропонував пастушити разом. "Тобі, Гепарде, потрібен друг. Мені також", — сказав хлопчик. Ось так воно було з Гепардом. Вони з Африкою стали нерозлийвода.

6

Малі козенята не могли самі йти за отарою на далекі пасовиська. А гієни, які завжди трималися неподалік, облизувалися і реготали. Гепард кружляв туди й сюди, відганяючи гієн. Найслабкіші кізоньки були також найгарніші й найрідкісніші. То була особлива порода, яку Козиний Король називав "мої Абіссинські голубоньки". Він ночами не спав, боячись, щоб їх не спіткало лихо. Африка придумав, як зробити: наймолодших треба лишати позаду в заростях колючок, і гієни до них не дістануться.

Треба було бачити розчарування Гієни, яка глипала на колючі чагарі. Минав час. Отара розкошувала. До Козиного Короля повернувся сон. Усі були задоволені.

По всій Сирій Африці знали маленького пастушка. То була справжня слава. Смерком навколо багаття, яке запалював Африка, улякали темні тіні. То приходили люди й звірі послухати казок, які оповідав Африка. Він розповідав їм про іншу Африку, Жовту Африку. Але він розповідав і про Сіру Африку, яку знав краще за них, хоч і не народився тут.

Одного разу Сіра Горила спитала хлопчика, чи знає він, що існує ще Африка Зелена. У це не дуже вірили, але життя – дивна штука. І невдовзі хлопчина мав познайомитись і з Зеленою Африкою!

7

Була ніч як ніч. Хлопчик оповідав, звірі слухали, коли це свиснув Гепард: "Тихо!" Здалеку долинув регіт Гієни. Але не звичайний. Надто лютий. Гепард кинувся туди захищати кізоньок. На світанку, коли Африка дістався колючих чагарів, серце йому урвалося. У чагарях нікого не було! Гієна зникла. Зник і Гепард. І всюди сліди боротьби...

Козиний Король мало не вмер. Він гадав, що козу з'їв гепард, і вигнав пастушка. Хлопчик не міг лишитися в Сирій Африці, а до Жовтої повертатися не міг. Він згадав про Сіру Горулу саванн. Зелена Африка. Хлопчик знайшов шофера, який за розповіді повіз його у Зелену Африку. Грузовичок був критий бляхою, на кшталт невеличкого автобуса, і страшенно деренчав. Шофер брав пасажирів. І всі платили. Дорого. Африка оповідав удень і вночі. Одного разу усі побачили зелені хвилі джунглів. Сіра Горила саван не збрехала. Усі прикипіли до шибок, волаючи від щастя. Шофер наддав газу, і вони з розгону влетіли до лісу. Звісно, на повороті, де росли велетенські папороті, автобус з'їхав з дороги і перекинувся. Останнє, що бачив Африка, перш, ніж знепритомніти, був автобус, що впав на спину.

8

Хлопчика врятувала Мама Біа. Коли він опритомнів, побачив паугу блакитного кольору з червоним хвостом і дзьобом, щоб розбивати горіхи. Хлопчик відчув силу, радісно заволав і вибіг з хати. Та той крик став зойком жаху: хата стояла на високих палях і Африка полетів з висоти. Він заплющив очі, чекаючи удару. Але того не сталося. Його зловили в повітрі неймовірно сильні руки татка Біа.

Татко Біа розмахував Африкою в повітрі, показуючи його крихітній бабусі, яка вийшла з гущавини. За старою йшла велетенська чорна горила з яйцеподібним черепом. Вона несла великий запас рожевих папай – найсмачніших фруктів і

найкращих ліків.

9

Хата Татка Біа та Мами Біа стояла на чотирьох палях на самісінькій середині зеленої-зеленісінької галявини. Палі потрібні були, щоб у хату не залазили змії. А довкола ліс високою стіною, ніби вони на дні глибокої зеленої Криниці.

Татко Біа і Мама Біа лікували й годували Африку. Вони не питали його ні про що. І не примушували працювати. Удень вони поралися на галявині і коло дерев. Уночі говорили.

Вони багато жили. Знали усіх людей і усіх звірів Зеленої Африки. У них всюди були діти й родичі, в усіх трьох Африках, і в Іншому Світі.

Африка став допомагати Татку Біа і Мамі Біа. Він ходив з ними до лісу збирати плоди, і щосуботи вони втрьох носили їх на базар у сусіднє містечко. Татко Біа, був гарним торговцем, продавав плоди голосно їх вихваляючи. Люди також йшли на пораду до Мами Біа, яка за безцінь лікувала майже всі хвороби. Та найбільш відомим невдовзі став Африка. Побазарювавши, люди збиралися послухати його.

Отак хлопчик став Африкою Біа, останньою дитиною Татка та Мами Біа, які до нього мали 14 дітей, розпорошених тепер по всіх Африках та всіх землях Іншого Світу.

10

Минали роки, і джунглі усе більше вирізали. Лиця у Татка та Мами Біа вкривалися дедалі глибшими зморшками. У сезон дощів зрізані дерева скидали до річок Зеленої Африки, які текли до моря. Африка і Горила сиділи на березі і дивилися, як пливуть товсті колоди. Горила важко зітхнула: "Вже небагато лишилося".

Татко Біа пояснив хлопцеві, що джунглі були колись аж до виднокраю. А тепер вирубали усі дерева. А коли немає дерев, немає й дощу. І нічого не росте. Земля така тверда, що навіть собака не може загрибти в ній кістку.

Сім'я Біа зібралася їхати в Інший світ.

Стислий переказ по розділах та главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ ІНШИЙ СВІТ

Отак Татко Біа, Мама Біа та їхній син Африка переселилися сюди, до нас, до Іншого Світу. У нашому місті мешкав їхній родич. Родич купив газету, аби допомогти Татку Біа знайти роботу. Татко Біа ладен був робити будь-що. Але в газеті писалося, що майже ніякої роботи і не було. Та згодом Татка Біа взяли на роботу до муніципального зоосаду "доглядати тропічну оранжерею". "Що таке "тропічна оранжерея?" — спитав хлопець. "Щось на зразок скляної клітки, куди вони зачиняють наші дерева", — пояснили йому.

1

Всеньке життя Африка пригадуватиме той день, коли він уперше прийшов до зоосаду. Він і уявити собі не міг, що то таке.

Африка не дуже розумів, як можна насаджати звірів у саду. До того ж він сумував за галявиною і Зеленою Африкою. Він почувався ув'язненим в мурах нашого міста. І таким самотнім!

Та варто йому було зайти за залізні ворота зоосаду, як його зупинив знайомий голос. Хлопець побачив Казанка. Дромадер стояв посеред обнесеного сіткою майданчика. "Казанок! Що ти тут робиш?" — "Як бачиш, чекаю на тебе. Я і з місця не зрушив, відколи Тоа мене продав... Усі намагалися примусити мене йти, а я не ступив і кроку, відтоді як нас розлучили". Казанок розповів, як від покупця до покупця потрапив він до постачальника зоосадів. Він саме шукав нерухомого дромадера. Сюди його везли на кораблі, на поїзді, на вантажівці і навіть підіймали підйомним краном!

Казанок скрикнув, що тепер уже може ходити. І давай підстрибувати на місці, гасати щодуху вздовж огорожі, а потім почав качатися в пилюці і, балансуючи на своєму горбі, крутитися, як дзиґа, дриґаючи ногами в повітрі і регочучи з утіхи. Той регіт поширився від клітки до клітки, а тоді Африка і собі зареготав. Звір, який сміявся голосніше за інших, сказав: "Гей, дромадере, ти що уявив себе Абіссинською Голубонькою?" То говорила Гієна з Сірої Африки. Тут вона гукнула звіра з сусідньої клітки. А там сидів... Гепард.

Гієна розповіла, що мисливці на тварин виставили їй м'яса, і вона не могла стриматися. А Гепард розповів, що сам кинувся до рук, щоб не залишити саму козу Голубоньку, бо її теж забрали. І дійсно, в загороді метрів за десять стояла Абіссинська Голубонька. "Я ні на секунду не зводив з неї очей, — сказав Гепард. — Удень і вночі! А раз ти прийшов, я нарешті зможу перепочити..." І він негайно заснув.

Вони були усі там. Африка відшукав їх усіх у зоологічному саду Іншого Світу. Сіру Горилу Саван і її родича з Джунглів, Старого Лева з Сірої Африки, Крокодила з боліт, Синього Папугу з червоним хвостом, а за лискучим склом в акваріумі лютий Чорний Скорпіончик, який колись тікав від посухи в джунглях, розмахував своїм ятаганом. Тут був навіть купець Тоа! Тепер він продавав морозиво.

Настала вже й весна. А вовк і хлопчик так само дивляться один на одного. "Так, Блакитний Вовче. І ти мені здавався таким самотнім, таким сумним..." — "Дивний хлопець, — подумав вовк, — дивна людина! Цікаво, що б на це сказала Чорна Заграва?"

Але тепер вовк бачить у хлопця в очі ще неймовірнішу річ...

Вечір. Татко Біа і Мама Біа стоять в кухні. Перед ними на ослоні сидить Африка. Зі стелі звисає жовта лампа. Мама Біа, взявши голову хлопця обіруч, роздивляється його лице. У хлопця тільки одне око. Друге не розплющується багато місяців. Навіть уранці, коли він прокидається.

Хлопця повели до лікаря. Він виписав каплі. Від них вії у Африки позлипалися. Складалося враження, що він плаче зранку до вечора. А око однак не розплющувалось. Знову пішли до лікаря. Лікар сказав чесно, що не розуміє нічого.

Блакитному Вовку стало шкода батьків хлопця. "І все ж таки я присягнувся не розплющувати око!" — думав вовк. Адже насправді заплющене око у вовка давно одужало. Але зоосад, його сумні звірі, відвідувачі... "Зрештою, — вирішив вовк, — і

одного ока досить, щоб на все це дивитися". Але тепер є хлопець. Блакитний Вовк зиркнув за плече хлопця і побачив, як Блискітка і Гепард гасають разом посеред зоопарку, здіймаючи золоту куряву Сахари. Невдовзі до них приєдналися Куріпочка і Руденьчики, і всі почали танцювати довкола дромадера-дзиги. Татко Біа повідкривав двері оранжереї, і чудові дерева Зеленої Африки заповнили алеї.

А відвідувачі усього цього не бачать...

І директор зоосаду продовжує обхід...

І Тоа-Купець тікає з усіх ніг від розлюченого Скорпіона...

І діти дивуються, чого так голосно регоче Гієна.

І Чорна Заграва прийшла і сіла поруч з хлопцем навпроти Блакитного Вовка.

І на все те падає сніг (у розпал весни) Аляски, який замітає все, і береже таємниці...

"Звичайно, — міркує Блакитний Вовк, — звичайно усе це заслуговує на те, щоб його роздивитися обома очима".

"Кліп!" — розплющилася повіка вовчого ока.

"Кліп!" — розплющилася повіка ока хлопчика.

"Нічого не розумію", — скаже ветеринар.

"І я..." — розведе руками лікар.

Стислий переказ по розділах та главах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу